

Schoolplan Gymnasium Felisenum

2023-2027

Versie 1.0

Gymnasium
Felisenum

1 Inhoud

1	Inhoud	1
2	Versiebeheer	3
3	Algemene schoolgegevens	4
4	Strategie	6
4.1	Missie.....	6
4.2	Visie	6
4.3	Identiteit.....	6
5	Terugblik op het vorige schoolplan	9
5.1	Resultaten.....	9
5.2	Vervolgstappen.....	10
6	Kernthema's 2023-2027	11
6.1	Thema 1: Vorming	11
6.2	Thema 2: Pedagogisch-didactisch handelen	12
6.3	Thema 3: Kansengelijkheid.....	13
6.4	Thema 4: Ruimte voor structurele veranderingen.....	13
7	Onderwijsbeleid	15
7.1	Vorming	15
7.2	Didactiek.....	16
7.3	ICT in het onderwijs.....	17
7.4	Gemotiveerde leerlingen.....	17
7.5	Ondersteuning.....	17
7.6	Mentoren en klassen.....	18
7.7	Veiligheid	18
8	Personeelsbeleid	19
8.1	Professionele leergemeenschap	19
8.2	Vaksecties	19
8.3	Verbinding	20
8.4	Gesprekkencyclus.....	20
8.5	Begeleiding startende docenten	20
8.6	Welbevinden	21
8.7	Personeelsbestand	21
9	Kwaliteitsbeleid	22
9.1	Visie op kwaliteit	22

9.2	Kwaliteit van het onderwijs.....	23
9.3	Kwaliteit van de organisatie	23
9.4	Kwaliteitszorg op stichtingsniveau	23
10	Kwaliteitskalender in hoofdlijnen.....	24
11	Bronvermelding.....	25

2 Versiebeheer

Versie	Datum	Aard wijzigingen	Status
0.1	Augustus 2022	Initieel	concept
0.2	September2022	Aanvullingen SL	concept
0.3	September 2022	Aanvullingen Marieke	concept
0.4	September 2022	Toevoegingen H3 en H4	concept
0.5	Oktober 2022	Feedback vanuit de OC verwerkt	concept
0.6	November 2022	Kernthema's toegevoegd na de studiedag	concept
0.7	December 2022	Feedback SL en MR verwerkt	concept
0.8	December 2022	Feedback SL en Medewerker kwaliteit OSZG verwerkt	concept
0.9	Januari 2023	Feedback MR verwerkt	concept
0.99	Januari 2023	Vastgesteld door SL en Instemming van MR ontvangen	concept
1.0	Februari 2023	Feedback bestuur en vaststelling door bestuur	definitief

3 Algemene schoolgegevens

Het Gymnasium Felisenum is een openbaar categoriaal gymnasium en is gevestigd op één locatie in Velsen-Zuid, nabij NS-station Driehuis en de bushalte van Connexxion.

Gymnasium Felisenum
Van Hogendorpstraat 2
1981 EE Velsen-Zuid
Tel. 0255-545710
E-mail: info@felisenum.nl
Homepage: www.felisenum.nl

Het Bevoegd Gezag ligt bij:
Onderwijsstichting Zelfstandige Gymnasia
Postbus 5233
2000 CE Haarlem
Tel. 023-5517147
E-mail: info@oszg.nl
Homepage: www.oszg.nl

Onder dit bevoegd gezag vallen nog 5 andere categoriale gymnasia in Amsterdam (2), Haarlem, Heeswijk-Dinther en 's-Hertogenbosch.

De schoolleiding bestaat uit:
Drs. M. Kemper, rector
Drs. M. Bosman, conrector
Drs. J. Bosman, afdelingsleider onderbouw
Dr. M. Hobbes, afdelingsleider bovenbouw

Het aantal leerlingen in 2022-2023 bedraagt 573 (teldatum 1-08-2022).

Het aantal docenten in 2022-2023 bedraagt 53 (teldatum 1-08-2022).

Het aantal onderwijsondersteunende medewerkers in 2022-2023 bedraagt 15 (teldatum 1-08-2022).

Het Gymnasium Felisenum heeft een sterke regionale functie met, naast de gemeente Velsen (IJmuiden, Santpoort, Velsen-Noord en -Zuid, Velsersbroek, Driehuis) als kerngebied, leerlingen uit Beverwijk en Heemskerk ten noorden van het Noordzeekanaal, en uit Spaarndam, Haarlem-Noord en Bloemendaal in het zuiden.

Het verspreidingsgebied in het schooljaar 2022-2023 is als volgt:

Het Gymnasium Felisenum is van oorsprong een gemeentelijk gymnasium en maakt deel uit van de Onderwijsstichting Zelfstandige Gymnasia (OSZG), waarin ook het Amsterdamse Barlaeus Gymnasium en Vossius Gymnasium zijn ondergebracht, evenals het Stedelijke Gymnasium Haarlem, het Stedelijk Gymnasium 's Hertogenbosch en het Gymnasium Bernrode te Heeswijk-Dinther. De school is vanaf haar ontstaan in 1949 gehuisvest aan de Van Hogendorpstraat te Velsen-Zuid in een omgeving van landgoederen en sportvelden.

De school is aangesloten bij de Stichting Het Zelfstandig Gymnasium, de overkoepelende samenwerkingsorganisatie van alle zelfstandige gymnasia in Nederland.

De prognoses voor het Gymnasium Felisenum voorzien de komende vijf tot tien jaar een stabilisatie van de instroom op circa 100 leerlingen per jaar en een totaal leerlingenaantal van circa 600.

Het Gymnasium Felisenum kent een vrijwillige ouderbijdrage. De school streeft ernaar om de kosten voor de ouders zo laag mogelijk te houden. De financiële positie van ouders mag geen belemmering zijn om voor het volgen van gymnasium onderwijs te kiezen. De bijdrage is vrijwillig, ook bij het niet voldoen van de bijdrage kunnen leerlingen deelnemen aan de activiteiten die door de school worden georganiseerd. Naast rijks bekostiging en de vrijwillige ouderbijdrage kent de school geen andere financiële of materiële bijdragen van derden.

4 Strategie

4.1 Missie

Leerlingen die zich breed kunnen en willen ontwikkelen kiezen voor een gymnasiumopleiding zoals het Gymnasium Felisenum. Een categoriaal gymnasium biedt leerlingen de kleinschaligheid en de sfeer waarin docenten en medeleerlingen elkaar inspireren om kennis op te doen op het gebied van talen, wetenschap en maatschappelijke vraagstukken.

De missie van het Gymnasium Felisenum is:

“Alle Felisenum leerlingen voorbereiden op de wereld van nu en morgen, hen opleiden tot autonoom denkende en handelende mensen met kritisch vermogen en met een empathische grondhouding, in een (school)cultuur van wederzijdse acceptatie.”

4.2 Visie

Op een categoriaal gymnasium laten leerlingen zich leiden door hun eigen nieuwsgierigheid. De school is toegankelijk voor leerlingen met een VWO advies en in enkele gevallen voor leerlingen met een HAVO/WVO advies. Samen met andere leerlingen leren zij over kunst, politiek, techniek, architectuur, talen, de klassieke wereld en de huidige samenleving. Daarmee is een gymnasiumopleiding niet alleen de basis voor een vervolgopleiding, maar ook voor levenslange persoonlijke ontwikkeling en een betekenisvol leven voor elke leerling. Het onderwijs op het Felisenum omvat de drie onderwijsdoelen zoals geformuleerd door Biesta (2015): kwalificatie, socialisatie en subjectificatie¹. Het belang daarvan is dat actuele vraagstukken vragen om oplossingen die verder reiken dan vakkennis alleen. De voortgaande veranderingen in onze instituties vragen om bezinning en om daadkrachtige afgestudeerden met een leidende rol. Het Felisenum vindt zijn inspiratie voor deze vorming van leerlingen in de wortels van onze beschaving, de klassieke cultuur en het actuele denken daarover.

Concreet betekent dit dat het Felisenum het pedagogisch didactisch handelen zodanig wil vormgeven dat brede vorming van alle leerlingen voorop komt te staan.

4.3 Identiteit

Het Felisenum is een kleinschalig gymnasium waar leerlingen met plezier naartoe gaan. Veel leerlingen ervaren vanaf het moment dat ze onze school binnenkomen al direct het “Felisenumgevoel”. Er hangt een rustige, gemoedelijke sfeer, waar leerlingen zich gezien voelen

¹ Biesta omschrijft de domeinen als volgt. Bij het kwalificatie gaat het om het verwerven van kennis, vaardigheden, waarden en houdingen. Bij socialisatie gaat het om de manier waarop leerlingen via het onderwijs deel worden van bestaande tradities en praktijken. Subjectificatie gaat over emancipatie en vrijheid en over de verantwoordelijkheid die daarmee gepaard gaat.

onder gelijkgestemden maar ook veel ruimte ervaren om zichzelf te kunnen zijn. De school kent een traditie waarin sterke onderlinge verbinding bestaat tussen leerlingen uit verschillende leerjaren. De manier waarop dat tot stand gebracht wordt kan als volgt worden omschreven:

Verbinding

Het begint al op de open dag, waar toekomstige leerlingen worden rondgeleid door huidige leerlingen. In de eerste klas spelen de loodsen uit klas 5 een belangrijke rol voor de nieuwe leerlingen in het proces van verwelkoming. Leerlingen uit verschillende jaarlagen werken nauw samen in bijvoorbeeld de leerlingenraad, de GSA of de Meden Agan. Laatstgenoemde is met de vele acties ook een belangrijke spin in het web van verbinding. Een mooi voorbeeld hiervan is de kaartenactie, waarbij leerlingen uit klas één succeskaartjes sturen aan zesdeklassers vlak voor de start van het eindexamen. Deze eindexamenkandidaten sluiten hun Felisenumtijd op hun beurt af met de luikjesmiddag, waar ze een mooie boodschap achterlaten voor toekomstige generaties in de luikjes in het plafond van het auditorium.

Daarnaast kent het Felisenum talloze oudere maar ook recentere tradities die de school kleur geven. De Olympus, het schooltoneel, het Felisenum Open Podium, de rozencereemonie, de Griekenland- en Italiëreis in klas 5, pannenkoeken/-ijsjes/-oliebollendag, het verdiepingsproject, de lustrumdag en de klassenstrijd.

Oud-leerlingen kijken met veel warmte terug naar hun tijd op het Felisenum. Dikwijls komen oud-leerlingen langs om gewoon weer even een rondje door school te lopen, even te kletsen met hun voormalige docenten en om mooie herinneringen op te halen. “Ik zou het zo willen overdoen,” zeggen ze dan vaak. Oud-leerlingen worden ook betrokken bij de school. Niet alleen op een reünie, maar bijvoorbeeld ook bij de jaarlijkse studie- en beroepenavond, waarbij ze aan bovenbouwleerlingen vertellen over hun gekozen studietraject of over de baan waar ze uiteindelijk terecht zijn gekomen. Tevens worden oud-leerlingen soms betrokken bij activiteiten of ingeschakeld voor leerlingondersteuning of promotiedoeleinden. De bereidheid om iets te kunnen betekenen voor hun oude school is altijd groot.

Het Felisenum is een school waar een leerling thuis zo enthousiast over vertelt, dat ook een broertje of zusje dolgraag naar het Felisenum toe wil (en soms zelfs nóg één). Een school waar een oud-leerling, die na een vervolgopleiding het onderwijs in gaat, terug wil komen om er te werken. Waar docenten met plezier lesgeven en dit soms al meer dan twintig jaar doen en toch blijven meegroeien met de school.

Het Felisenum is een school om met gepaste bescheidenheid ontzettend trots op te zijn. Niet bang voor de toekomst en levend in het heden, maar eveneens met een blijk van waardering voor het verleden.

Moeilijk om met woorden te duiden, maar volkomen duidelijk voor het gevoel.

Dit Felisenumgevoel hangt nauw samen met de kleur die de school van oudsher uitdraagt: de kleur paars. In de taal van “Management Drives” wordt paars gedefinieerd als de drijfveer die onderlinge verbinding zoekt. Die verbinding heeft altijd iets magisch, iets mythisch. De paarse elementen in ons leven zijn vaak moeilijk met woorden te duiden, maar voor het gevoel zijn paarse zaken volkomen duidelijk. Het gaat dan niet alleen om het creëren van een thuisgevoel, maar ook om het in stand houden van tradities en rituelen die voor dat gevoel versterkend werken. Andere eigenschappen die genoemd worden zijn veiligheid, dienstbaarheid, het creëren van trots en geborgenheid, maar ook bescheidenheid.

Elke leerling die op het Felisenum zit of gezeten heeft en eenieder die op het Felisenum werkt of gewerkt heeft, zal het bovenstaande grotendeels herkennen en op eenzelfde wijze ervaren (hebben). Het vormt in feite de definitie van het Felisenumgevoel en dit Felisenumgevoel vormt op zijn beurt de ruggengraat van de school.

5 Terugblik op het vorige schoolplan

In het schoolplan 2017-2021 zijn ambitieuze doelstellingen geformuleerd die betrekking hadden op vier kernthema's. In de periode vanaf 2017 heeft de school grote stappen gezet op deze thema's. Daarbij moet ook worden vastgesteld dat niet alle ambities uit het vorige schoolplan volledig zijn gerealiseerd. In de periode vanaf 2020 heeft de schoolorganisatie sterk in het teken gestaan van de borging van de continuïteit van het onderwijsproces in tijden van corona. Hierdoor was weinig aandacht voor nieuw beleid.

De kernthema's uit dit schoolplan waren:

1. Leerlingenaantal
2. Identiteit en Imago
3. Pedagogisch-didactische onderwijsvernieuwing
4. Vitaliteit van de organisatie

5.1 Resultaten

Op het gebied van het leerlingenaantal en identiteit en imago heeft de school in de afgelopen jaren sterk geïnvesteerd in samenwerking met toeleverende basisscholen. Er is sprake van actieve terugkoppeling van leeropbrengsten. De school is zichtbaar in de regio. Voor de school is veel belangstelling in de regio vooral door de kwaliteit van het onderwijs, de kleinschaligheid, de prettige sfeer en de persoonlijke benadering van leerlingen.

Tevens is er geïnvesteerd in betere begeleiding van leerlingen met als doel de uitstroom in met name de onderbouw te beperken. Zo wordt er in het mentorprogramma nadrukkelijk aandacht besteed aan leerstrategieën en studievoordigheden. Daarnaast is er de mogelijkheid voor huiswerkbegeleiding ingericht waarin leerlingen directe ondersteuning krijgen bij het maken van huiswerk door een docent. Ondanks deze inspanningen blijft de onderbouwsnelheid een punt van aandacht voor de school.

Op het kernthema pedagogisch-didactische onderwijsvernieuwing is bij verschillende vakken vooruitgang gerealiseerd als het gaat om activerende didactiek. Deze initiatieven zijn echter vooral docent- en vaksectiegebonden. Er is grote vooruitgang geboekt als het gaat om de inbedding van het profielwerkstuk in het programma. De voorbereiding voor het profielwerkstuk is in het curriculum opgenomen. In de onderbouw wordt gestart met de invoering van methode-onafhankelijke toetsen voor taal en rekenen met als doel extra aandacht te besteden aan deze basisvaardigheden. Op basis van de individuele resultaten van deze toetsen wordt ook een ondersteuningsprogramma aangeboden.

Het Felisenum heeft zich in de afgelopen jaren ontwikkeld tot een vitale organisatie waarin samenwerking binnen het team van docenten vanzelfsprekend is. De school heeft stappen gezet in de ontwikkeling van een professionele organisatie waarin kritische reflectie op behaalde resultaten en het afleggen van verantwoording daarover op constructieve wijze is neergezet. Aan de ontwikkeling van kwaliteitszorg wordt op bestuursniveau verder vormgegeven.

5.2 Vervolgstappen

Hoewel op veel verschillende onderwerpen vooruitgang is geboekt bieden de geformuleerde ambities uit het vorige schoolplan nog ruimte voor verdere ontwikkeling. Op het gebied van pedagogisch didactisch handelen heeft de school stappen te zetten in het verder ontwikkelen van activerende didactiek en differentiëren in de les waarbij beter gebruik gemaakt kan worden van inzichten uit de wetenschap van de cognitieve psychologie en bestaande leraren-effectiviteitsstudies.

Het te ontwikkelen toetsbeleid en de manier waarop binnen de school het formatief handelen wordt vormgegeven sluit daar bij aan. Het beperken van de tussentijdse uitstroom blijft ook in het nieuwe schoolplan een belangrijk aandachtspunt.

In de verdere professionalisering van de organisatie dient een belangrijke plaats te worden ingenomen door de kritische reflectie op het eigen handelen. In dit opzicht biedt het systeem van kwaliteitszorg handvatten om de kwaliteitscultuur binnen de school verder te ontwikkelen.

6 Kernthema's 2023-2027

In aansluiting op de genoemde vervolgstappen zoals benoemd in 5.2 kiest het Felisenum ervoor in de voorliggende periode te werken aan drie kernthema's. In de uitwerking van deze thema's worden de genoemde vervolgstappen opgenomen. De kernthema's zijn:

1. Vorming
2. Pedagogisch-didactisch handelen
3. Kansengelijkheid

Deze kernthema's zijn gedefinieerd op basis van het proces dat de Onderwijscommissie in het voorjaar van 2022 heeft doorlopen. Daarna zijn deze kernthema's gedeeld binnen het team van medewerkers van de school. De verdere inhoudelijke verdieping op deze kernthema's vindt plaats vanaf januari 2023. Na vaststelling van dit schoolplan blijft ruimte voor nadere invulling van de activiteiten die in het kader van deze kernthema's worden ondernomen. Het schoolplan beoogt geen vaststaande aanpak voor de komende vier jaar te zijn maar een dynamisch document dat aangepast kan worden op basis van nieuwe inzichten en veranderende werkelijkheid. In de dynamiek van het huidige tijdsgewricht beoogt het schoolplan wel richting te geven aan het Felisenum van de toekomst op basis van de actuele inzichten.

Om inhoudelijk invulling te geven aan de genoemde kernthema's dient aan een belangrijke randvoorwaarde te worden voldaan, n.l. ruimte voor verandering, vernieuwing en verbetering. Om die reden is aan de drie genoemde kernthema's een vierde, ondersteunend, thema toegevoegd:

4. Ruimte voor structurele veranderingen

In het volgende deel van dit hoofdstuk wordt ingegaan op de verschillende kernthema's. In hoofdlijnen wordt geschetst wat daar – op dit moment – onder wordt verstaan. We maken daarbij gebruik van een beschrijving die in de komende planperiode kan worden aangescherpt. Daarnaast worden in hoofdlijnen de eerste ambities bij dat thema gedefinieerd. Deze ambities zullen in de komende jaren nader worden uitgewerkt.

6.1 Thema 1: Vorming

In het hoofdstuk Onderwijsbeleid wordt nader ingegaan op het begrip Vorming. Voor een eerste definitie van vorming sluit het Felisenum aan bij het rapport van de onderwijsraad (Onderwijsraad, 2011).

“Inhoudelijk gezien gaat het bij vorming om het bieden van een brede blik op de wereld en oriëntatie. Vorming is kennisoverdracht in brede zin, dat wil zeggen kinderen en jongeren laten kennismaken van alles wat aan kennis en tradities in de samenleving is opgebouwd. Vorming als proces nodigt uit tot zingeving. Leerlingen en studenten krijgen kennis, waarden en richtinggevende noties aangereikt en gaan daarmee in dialoog. Zij gaan zo zelf ontdekken wat zij richtinggevend en van waarde vinden en wat niet; zij gaan zich daartoe op een bepaalde manier verhouden. “

Een belangrijk onderdeel van vorming is Burgerschapsvorming. De VO raad beschrijft in het Handboek burgerschapsonderwijs (2020) burgerschapsvorming als volgt:

Met burgerschap in het onderwijs bedoelen we: hoe je je als burger manifesteert, in sociale, maatschappelijke en politieke contexten. Dat begint niet pas wanneer je meerderjarig bent: de klas, de wijk waarin je woont en de samenleving zijn voorbeelden van zulke contexten, waarin je ook als minderjarige een rol als burger kan spelen. De taak van het onderwijs is om leerlingen daartoe uit te rusten. We spreken van burgerschapsonderwijs wanneer het gaat over:

Onderwerpen die een spanning kennen tussen individuele en collectieve of tussen verschillende collectieve belangen of waarden, en niet tot een individueel probleem te reduceren zijn.

De manier waarop we – op allerlei niveaus – vanuit deze spanningen, belangen- en waardentegenstellingen tot (nieuwe) besluiten en vreedzame oplossingen komen; of dat nu direct en tussen mensen onderling gaat, of indirect via instituties van democratie en rechtsstaat.

Het toerusten van leerlingen met kennis, vaardigheden en houdingen, die ze in staat stellen om zelfstandig te handelen ten aanzien van sociale, maatschappelijke of politieke problemen.

Voor het Felisenum geldt dat zoals ook de nieuwe wet het stelt de nadruk ligt op het *actief* burgerschap. Het gaat daarbij niet alleen om kennis maar vooral om actief oefenen van deugden in een cultuur van wederzijdse acceptatie.

Concreet betekent dit dat de school in de komende jaren werkt aan:

1. Een schoolbrede visie op (burgerschaps)vorming die uitgewerkt wordt in een doorlopende leerlijn waarbij alle vakken zijn aangesloten. Het doel is dat de school op korte termijn voldoet aan de wettelijke eisen die gesteld worden aan burgerschapsvorming.
2. Een schoolcultuur waarin leerlingen oefenen met handelen naar eigen waarden. Deze schoolcultuur geeft daarbij vorm en inhoud aan het gymnasiale karakter van de school.

6.2 Thema 2: Pedagogisch-didactisch handelen

Bij het pedagogisch-didactisch handelen staat het leerproces van de leerlingen van de school centraal. De focus wordt nadrukkelijk gelegd bij de kwaliteit en continuïteit van het primaire proces. Het Gymnasium Felisenum wil leerlingen uitdagen om een stap extra te zetten in hun persoonlijke en cognitieve ontwikkeling. Het dagelijks handelen van de docenten en de pedagogische en didactische keuzes die zij maken in de klas, dragen daar in belangrijke mate aan bij. Daarbij heeft de school de ambitie om elke leerling van de school optimaal te begeleiden tot en met het behalen van het gymnasiumdiploma. Daarvoor is het van belang dat de school op elk moment goed zicht heeft op het welbevinden en op de leeropbrengsten van de leerlingen. Leerlingen ontvangen daarbij tijdige en adequate feedback op hun leerproces en krijgen op basis daarvan ruimte en vertrouwen om eigen keuzes te maken.

Concreet betekent dit dat de school de komende jaren werkt aan:

1. Gerichter monitoren van de leeropbrengsten en het leerproces van leerlingen en het verbeteren van de informatievoorziening daaromtrent.
2. Een schoolbrede visie ontwikkelen op formatief handelen en differentiatie in de klas.
3. Ontwikkelen van een toetsbeleid waarbij de toetsdruk wordt verminderd.
4. Een gezamenlijke aanpak uitwerken rondom huiswerkdiscipline en studiehouding.
5. Inrichten van gestructureerd kennisdelen over verschillende vormen van activerende didactiek.

6.3 Thema 3: Kansengelijkheid

Het Gymnasium Felisenum hecht eraan dat er alle leerlingen en medewerkers vanuit gelijkwaardigheid deelnemen aan de school. Wederzijdse acceptatie vinden wij vanzelfsprekend vanuit het inzicht dat verschillen kunnen verrijken. Kansengelijkheid betekent daarbij dat leerlingen geen privileges hebben op grond van hun afkomst of sociale status, dat er wezenlijk respect bestaat voor ieders identiteit maar ook dat leerlingen kennis hebben van andere culturen en andere geaardheden.

Daarbij is de school zich ervan bewust dat kansengelijkheid in het onderwijs niet altijd vanzelfsprekend is.

Concreet betekent dit dat de school de komende jaren werkt aan:

1. De diversiteit van de instroom op onze school meer in lijn brengen met de diversiteit van leerlingen met een VWO-advies.
2. Ervoor zorgen dat leerlingen met verschillende culturele en sociaal-economische achtergronden zich thuis voelen op het Felisenum en met succes het gymnasium doorlopen.
3. Het bieden van kansen aan leerlingen die niet in eerste instantie zouden kiezen voor een gymnasiumopleiding.

6.4 Thema 4: Ruimte voor structurele veranderingen

Om concreet invulling te geven aan bovenstaande thema's is tijd en ruimte nodig in het hele schoolteam, evenals onderlinge communicatie. De praktijk is echter dat de dagelijkse onderwijsactiviteiten de agenda vrijwel volledig vullen. De nieuwe CAO biedt gelukkig extra ruimte voor ontwikkeling en professionalisering. Daarnaast is de vraag op welke wijze binnen de schoolorganisatie meer ruimte gemaakt kan worden voor het vormgeven aan structurele veranderingen.

Concreet betekent dit dat de school in thema 4 de komende jaren werkt aan:

1. Verbeteren van duurzame inzetbaarheid van het personeel.
2. Scheppen van taken en tijdsruimte voor de thema's van het schoolplan.
3. Vergroten van de voorspelbaarheid en het creëren van rust in de jaaragenda.
4. Intensieve communicatie over de thema's van het schoolplan.

7 Onderwijsbeleid

“Het zou mooi zijn,” aldus Socrates, “als wijsheid iets was dat zou kunnen stromen van iemand die vol is naar iemand die leger is.” Maar zo gaat het niet. Onderwijs is een actief proces dat leerling en docent samen aangaan. En dat onderwijs is, zoals de klassieke Grieken al zagen, een proces dat twee stromen omvat: leren van het Ware en groeien naar het Goede. Aan het Felisenum ontvangt de leerling daarom scholing én vorming, zodat de leerling kan leren én groeien.

In veel schoolvakken staat het leren centraal. Maar als een leerling meemaakt dat hulp vragen en doorzetten echt werkt, geeft dit een vormende ervaring, ook binnen de leervakken. In andere delen van het curriculum zoals lichamelijke vorming, kunstzinnige vorming, filosofie of burgerschapsvorming staat vorming juist centraal, maar leer je daarnaast ook heel wat feiten. Daarom zijn leren en groeien nauw verweven en heeft ieder vak, in wisselende mate, scholende en vormende aspecten.

7.1 Vorming

‘Ken jezelf’ is volgens Socrates de eerste stap op weg naar een goed leven (Dohmen, 2013). Dat laat zien dat ook vorming bestaat uit twee stromen: een stroom van kennis (over je eigen zwakheden en talenten, over omgangsvormen, waarden en weloverwogen oordeel), en een stroom die gericht is op het ontwikkelen van deugend handelingsvermogen. We kunnen die noemen: de cognitieve en de performatieve aspecten van vorming. Deze stromen zijn onderling activerend vervlochten: kennis van jezelf en van waarden geeft vertrouwen om te handelen en tijdens het handelen leer je wat werkt en goed voelt.

Elke mentor die een leerling uitdaagt om zèlf zijn probleem met een docent te gaan oplossen daagt de leerling uit om te oefenen met deugden en dus een vormende handeling te verrichten. Het versterken van het vormend vermogen van het onderwijs kan overal worden ingebouwd en is daarom niet een abstract ideaal dat botst met roosters en budgetten.

Burgerschapsvorming is een specifieke wettelijke taak van de school en op het Felisenum een onderdeel van de vorming in het algemeen. Zoals alle vorming bestaat burgerschapsvorming uit een vervlechting van cognitieve en performatieve stromen. Primair cognitief zijn de feiten over staatsinrichting, maatschappijstructuur, mechanismen van ongelijkheid enzovoorts. Primair performatief zijn het zelf deelnemen in de samenleving van school, wijk en politiek, bijvoorbeeld in de maatschappelijke stage en debat. En in de interactie van die twee vindt het echte leren en groeien plaats. Aangetekend zij daarbij dat het Felisenum ook de school zelf als een samenleving ziet: de leerlingen zijn burgers van de school. Daarom is het nemen van schoolbrede verantwoordelijkheden (leerlingenraad, lhbtq-groep, leerlingenvereniging etc.) ook burgerschapsvormend.

Vorming

De theorie over vorming kent twee belangrijke inspiratiebronnen: het relatief cognitief ingestelde begrip Bildung en de meer performatief ingestelde klassiek-Griekse deugdenethiek.

De Onderwijsraad (2011) beschouwt vorming als overdracht van brede kennis: over (morele) inzichten, waarden en idealen die aangeven wat waar, van waarde, en juist en zinvol is. Dit verwoordt het Bildungsperspectief. 'Bildung' staat tegenover 'Ausbildung', het aanleren van specifieke kennis en vaardigheden. In de woorden van Dohmen (2013) is Bildung daarom "de ontwikkeling en vorming van de fundamentele menselijke vermogens die aan alle verdere leerprocessen en levenskeuzes ten grondslag liggen". Werkend aan die algemene kennis ontplooit de leerling haar talenten en vindt zij haar autonomie in de wereld. De belangrijke grondlegger van het Bildungsideaal, Von Humboldt (18e eeuw) benadrukte daarbij de eenheid van lichaam en geest, hart en verstand, handelen en reflectie. De filosoof Bieri benadrukt de actieve rol van de leerling: groeien doe je in interactie met anderen, ervaringen en voorbeelden, maar uiteindelijk "ontwikkel je jezelf" (Dohmen, 2013).

De klassiek-Griekse deugdenethiek heeft als grondslag dat ieder mens de kiem van zijn waardevolle vermogens (deugden, talenten) in zich draagt, en dat die deugden tot bloei en kracht kunnen worden gebracht. In dat proces, zegt Aristoteles, wordt een leven een goed leven (eudaimonia): gelukkig en betekenisvol (Sanderse, 2009). Waardevolle vermogens zijn er in allerlei soorten (moreel, lichamenlijk, sociaal, expressief en intellectueel.), en 'tot bloei en kracht brengen' kan op vele manieren (door oefening, navolging etc.). Een definitie van vorming in dit perspectief kan dus zijn: "*Vorming is het (door oefening, uitdaging, oefening en voorbeeld) tot bloei en kracht brengen van waardevolle vermogens (lichamelijk, moreel, expressief, maatschappelijk en intellectueel) van de leerling in de wereld*". Aristoteles bespreekt een aantal deugden die hij het belangrijkste vindt (Pannier en Verhaeghe, 1999). Moed is daarvan de eerste, omdat die het handelen in werking zet. Andere belangrijke deugden zijn rechtvaardigheid, matigheid, vriendelijkheid, vrijgevigheid en tenslotte praktische, effectieve wijsheid, die alle deugden die toepasbaar zijn op een bepaalde situatie omzet in evenwichtig handelen. Elke tijd en persoon vraagt om een eigen invulling van de deugden.

7.2 Didactiek

De klas functioneert als gemeenschap. Goed onderwijs ontstaat als de docent een klas beziet als een gemeenschap, met veel dialoog, nieuwsgierigheid en onderling respect. De docent in de klas creëert momenten waarin leerlingen geïnteresseerd kunnen raken in zaken buiten hun leefwereld, en anders gaan kunnen kijken naar iets dat ter tafel is gekomen (Masschelein en Simons 2012). Binnen de klas wordt zo goed mogelijk gedifferentieerd, zodat alle leerlingen tot hun recht komen.

Het onderwijs op het Felisenum is gestoeld op bewezen effectiviteit als het gaat om leren (cognitieve psychologie) en het verzorgen van effectief en vormend onderwijs (onderwijswetenschappen). De docent heeft daarbij een cruciale rol in het leerproces als de expert die de leerprocessen van de leerlingen aanstuurt. Gezien de beperkte leeropbrengst (Maij, 2022) en de moeite die leerlingen blijvend lijken te hebben met lang luisteren zal het onderwijs meer en meer in activerende vormen worden gegeven: klassikaal maar niet altijd frontaal. Dit komt ook het vormend aspect van onderwijs ten goede. Het is voor dit alles van belang dat de docent goed zicht heeft op de leeropbrengsten van de leerlingen. De monitoring van het leerproces van de individuele leerling geeft handvatten voor differentiatie naar leerbehoeften. Leerlingen hebben nu eenmaal verschillende leerstrategieën en verschillende capaciteiten. Kort-cyclische feedback op het leerproces biedt leraren en leerlingen de

mogelijkheid tijdig bij te sturen. Dit vraagt om adequate en tijdige informatie over het leer- en groeiproces van de individuele leerling.

Formatief handelen is daarbij soms een bruikbaar instrument. Niet de cijfers maar het bevorderen van het leren is het doel van formatief handelen. Door de inzet van effectieve didactiek krijgt de docent tijdig zicht op waar de leerlingen staan en op wat zij nodig hebben om een vervolgstap te nemen. Het belangrijkste doel van formatief handelen is om leerlingen te ondersteunen bij hun leerproces, net zolang totdat ze een bepaald leerdoel hebben behaald. Dat kan bijvoorbeeld door steeds tussentijds het begrip bij de leerlingen te checken en feedback te geven. Het Felisenum gaat ervan uit dat het geven van positieve feedback in combinatie met training van het doorzettingsvermogen leidt tot positieve resultaten.

7.3 ICT in het onderwijs

ICT in het onderwijs kent verschillende verschijningsvormen. Informatica is op het Felisenum geen zelfstandig vak. Onderdelen van het vak informatica zijn ondergebracht bij andere vakken zoals natuurkunde en wiskunde. Voor de toepassing van ICT als ondersteuning van het leerproces zijn de doelstellingen van het onderwijs leidend. Het gebruik van ICT is op het Felisenum geen doel op zichzelf maar de school ziet dat ICT kan een belangrijk ondersteunend instrument zijn als het bijvoorbeeld gaat om informatieverwerking, formatief evalueren, samenwerkend leren, portfolio opbouw en reflectie.

7.4 Gemotiveerde leerlingen

Het Felisenum is ervan overtuigd dat het van groot belang is dat leerlingen met plezier naar school gaan. Motivatie is niet zonder meer een eigenschap van de individuele leerling maar is de omstandigheid waarin de school de leerling weet te brengen. Het motiveren van leerlingen is daarmee dus ook een opdracht voor de school. Motivatie voor het leren kan worden versterkt door activerend onderwijs maar ook door leerlingen keuzemogelijkheden te bieden. Differentiatie in het aanbod kan leerlingen helpen tot betere leeruitkomsten te komen. Het Felisenum is daarbij van mening dat de aangeboden lesstof moet aansluiten op het niveau van de leerling, waarbij de lesstof als beheersbaar, maar wel als uitdaging wordt ervaren (Ryan & Deci, 2000).

7.5 Ondersteuning

Op het Felisenum worden leerlingen toegelaten met een VWO en in sommige gevallen met een HAVO/VWO advies. Alle leerlingen die worden toegelaten beschikken over het talent om een gymnasiumdiploma te behalen. Toch blijkt dat de uitstroom van leerlingen in de onderbouw hoger is dan van de school verwacht wordt.

In de afgelopen jaren is fors geïnvesteerd in een verbetering van het mentorprogramma waarin uitgebreid aandacht wordt besteed aan studievaardigheden en leerstrategieën. Leerlingen op het Felisenum leren om zelf eigenaar te zijn van het leertraject dat zij doormaken. Leerlingen leren stapsgewijs eigen verantwoordelijkheid te nemen voor het leerproces en voor de persoonlijke ontwikkelingen die zij doormaken. In deze ontwikkeling speelt de mentor een belangrijke rol.

Daarnaast is er uitgebreide ondersteuning voor leerlingen die dat nodig hebben. In de komende planperiode stelt de school zich ten doel om een schoolbrede visie te formuleren op ondersteuning

van leerlingen, op de manier waarop de school voorziet in hulpbehoeften van leerlingen, studiehouding, huiswerkdiscipline en toetsbeleid. Dit om de uitstroom van leerlingen verder te verminderen en de doorstroom te verbeteren.

Ook leerlingen met extra talenten hebben baat bij ondersteuning. Hoogbegaafde leerlingen lopen soms vast in de reguliere onderwijsaanpak. Het Felisenum biedt hoogbegaafde leerlingen extra ondersteuning en streeft naar afstemming van het onderwijs naar de behoeften van deze groep leerlingen zoals: compacten, verdiepen, verbreden en versnellen van de lesstof. Deze ondersteuning gaat gepaard met coaching van deze groep leerlingen. Een uitgebreide beschrijving van de ondersteuning die door de school wordt geboden is opgenomen in het schoolondersteuningsprofiel.

7.6 Mentoren en klassen

De mentorenteams zijn, onder leiding van de afdelingsleiders, de hoeders van het pedagogisch klimaat, de vorming van de leerlingen en het welbevinden van leerlingen en de klassen als geheel. De mentoren bieden ondersteuning binnen de klassen en aan individuele leerlingen. In de onderbouw wordt veel aandacht besteed aan studievaardigheden en leerstrategieën, en gaandeweg verschuift de aandacht naar de bredere kanten van vorming zoals initiatief, omgaan met elkaar, het kennen van je talenten en zwaktes (omgaan met stress), moreel bewustzijn en praktische besluitvaardigheid, zodat leerlingen meer en meer eigenaar kunnen en durven zijn van hun eigen leren en leven. Profielkeuze en loopbaanoriëntatie vormen een doorlopende lijn vanaf klas drie. De mentor onderhoudt het contact met de klas, de leerlingen en de ouders en vormt de 'eerste lijn' als er sprake is van extra ondersteuningsbehoeften.

7.7 Veiligheid

Het Felisenum biedt elke leerling én elke medewerker een veilige omgeving waarin ieder zich gezien en gewaardeerd voelt. De school heeft een schoolveiligheidsplan, een jaarlijkse risicoinventarisatie en evaluatie en een pestprotocol. De sociale veiligheid van leerlingen wordt gemonitord via de jaarlijkse leerlingentevredenheidsenquête en via de klankbordgroepsgesprekken die per jaarlaag georganiseerd worden. De monitoring van de ervaren veiligheid van medewerkers vindt plaats via het medewerkerstevredenheidsonderzoek. Het hoofd facilitair is tevens de veiligheidscoördinator van de school. De zorgcoördinator treedt tevens op als pestcoördinator. Voor docenten en medewerkers kent de school twee interne vertrouwenspersonen. Daarnaast zijn binnen de OSZG twee externe vertrouwenspersonen aangesteld die zowel voor leerlingen, ouders als medewerkers toegankelijk zijn.

8 Personeelsbeleid

Op het Gymnasium Felisenum is de professionele autonomie van de medewerkers het leidend principe. Docenten dragen zorg voor eigen vakinhoudelijke deskundigheid, didactische en pedagogische expertise en organisatorische vaardigheden. Zij worden daarbij bijgestaan door de schoolleiding. Voor collegiale feedback en voor ontwikkelgesprekken wordt gebruik gemaakt van de ontwikkelmodule van eLoo.

De ontwikkeling van talenten van medewerkers in aansluiting op de missie en visie van de school is speerpunt van het personeelsbeleid. Het Felisenum organiseert studiedagen om inhoudelijke thema's te bespreken die het docententeam aangaan. Daarnaast worden individuele docenten en medewerkers aangemoedigd om passende opleidingen en trainingen te volgen. Voor ondersteund personeel wordt, afhankelijk van hun rol, trainingen op maat aangeboden.

Daarmee beoogt het Felisenum in een steeds krupper wordende arbeidsmarkt een aantrekkelijke werkgever te blijven voor hooggekwalificeerde docenten en ondersteunend personeel. Het Felisenum heeft uitsluitend bevoegde docenten in dienst óf docenten die bezig zijn hun bevoegdheid te halen.

8.1 Professionele leergemeenschap

Het uitgangspunt van het personeelsbeleid op het Felisenum is het vertrouwen dat de school heeft in de professionaliteit en betrokkenheid van elke medewerker. Dit vertrouwen staat (of valt) met het afleggen van verantwoording. De schoolleiding van het Felisenum handelt op basis van vertrouwen; vertrouwen in de docenten en ondersteunend personeel. Op basis van dit vertrouwen geeft en krijgt de schoolleiding de vrijheid tot handelen en de verantwoordelijkheid die bij dat handelen hoort. Aan deze verantwoordelijkheid is onlosmakelijk het afleggen van verantwoording over het resultaat van het handelen verbonden.

Binnen de professionele leergemeenschap leren medewerkers van en met elkaar. Het leren en reflecteren op het eigen pedagogisch en didactisch handelen is een cyclisch proces dat gesteund wordt door scholing en deskundigheidsbevordering. Dit vormt tevens de basis voor de gesprekkencyclus. De huidige CAO biedt extra ruimte voor collectieve scholing en ontwikkeling die hiervoor kan worden ingezet. Hiermee kan thema 4: ruimte voor structurele veranderingen uit de benoemde kernthema's in hoofdstuk 6 worden gefaciliteerd.

8.2 Vaksecties

Op het Gymnasium Felisenum is de verantwoordelijkheid voor de vakinhoudelijke kwaliteit van het onderwijs, de didactiek, de resultaten en de wijze van toetsen belegd bij de vaksecties. De schoolleiding spreekt twee keer per schooljaar met elke vaksectie. Eén keer aan het begin van het schooljaar, waarin doelen en leerplan voor het schooljaar worden vastgesteld en één keer aan het eind van het schooljaar waarin gereflecteerd wordt op het onderwijsproces en de behaalde resultaten. De vaksecties dragen als team gezamenlijk de verantwoordelijkheid voor de vakinhoudelijke aspecten van het onderwijs binnen het vakgebied voor alle leerjaren. De onderlinge samenwerking is daarbij leidend hetgeen betekent dat elke individuele docent medeverantwoordelijkheid draagt voor het totale programma.

8.3 Verbinding

De schoolleiding hecht eraan dat het beleid zo breed mogelijk wordt gedragen door het personeel, de leerlingen en de ouders. In het gesprek met de MR wordt ernaar gestreefd de verbinding tussen de verschillende geledingen van de school zo goed mogelijk vorm te geven. Met name waar het beleidsaanpassingen of strategische keuzes betreft, vraagt de schoolleiding de goedkeuring of advies van de MR. Een goede werkrelatie tussen de MR en de schoolleiding is een noodzakelijke voorwaarde voor een goed functionerende schoolorganisatie.

Bij de voorbereiding van grotere beleidswijzigingen op onderwijskundig gebied wordt de onderwijscommissie betrokken. Voor complexe onderwijskundige vraagstukken laat de schoolleiding zich adviseren door deze onderwijscommissie. In de onderwijscommissie zitten overwegend docenten die zich inhoudelijk buigen over onderwijskundige vraagstukken. Het is in de onderwijscommissie nadrukkelijk de bedoeling dat de onderlinge leden vanuit een onderwijskundig vraagstuk gezamenlijk op zoek gaan naar antwoorden en niet vanuit een vooraf ingenomen standpunt proberen anderen te overtuigen. Het gaat er daarbij vooral om dat onderwijscommissie zich laat leiden door de zaak zelf. De adviezen van de onderwijscommissie zijn niet bindend.

8.4 Gesprekkencyclus

De schoolleiding van het Gymnasium Felisenum bestaat uit de rector, de conrector, twee afdelingsleiders (onderbouw en bovenbouw) en het hoofd Facilitaire Zaken. Elke medewerker heeft één leidinggevende uit de schoolleiding als aanspreekpunt. Met ingang van het schooljaar 2022-2023 wordt met elke medewerker jaarlijks een ontwikkelgesprek gevoerd waarbij wordt aangesloten bij de missie en visie van de school. Dit ontwikkelingsgerichte gesprek staat in het teken van scholing en professionalisering, behaalde resultaten en welbevinden. Bij dit ontwikkelingsgerichte gesprek wordt gebruik gemaakt van collegiale feedback en van feedback van leerlingen via DOT en BOOT.

Eéns per 4 jaar, of vaker indien gewenst, vindt een beoordelingsgesprek plaats met één van de leden van de schoolleiding. Dit beoordelingsgesprek is in ieder geval gebaseerd op één of meerdere lesbezoeken, behaalde resultaten en leerlingenquête. Voor de ontwikkeling van de gesprekkencyclus wordt aangesloten bij de afspraken die binnen de OSZG worden gemaakt.

8.5 Begeleiding startende docenten

Iedere nieuwe docent krijgt bij aanvang van zijn lessen op het Felisenum een coach toegewezen. Daarnaast is er een werkbegeleider vanuit de sectie, die begeleiding biedt voor de vakinhoudelijke kant van het vak.

Bij de taken van de coach staat vertrouwelijkheid voorop: de begeleide docent moet er vanuit kunnen gaan dat vertrouwelijkheid bij de coaching gegarandeerd is. Bij de start van het schooljaar is er een welkomstbijeenkomst voor nieuwe docenten, coaches en schoolleiding. Hier zal het begeleidings- en beoordelingstraject worden toegelicht.

In de eerste weken van het schooljaar zullen er een of meer gesprekken plaatsvinden tussen coach en docent, onder andere ter kennismaking en voor het maken van een afspraak voor een eerste lesbezoek. Gedurende het schooljaar zullen er enkele lesbezoeken met bijbehorende nabesprekingen plaatsvinden, steeds in onderling overleg. Verder worden er enkele intervisiebijeenkomsten voor de nieuwe docenten georganiseerd, eventueel aangevuld met zittende docenten.

Het begeleidingstraject duurt in ieder geval één schooljaar met de mogelijkheid om dit te verlengen met één schooljaar. Het begeleidingstraject heeft een verplicht karakter.

8.6 Welbevinden

De kwaliteit van de school wordt beïnvloed door het werkplezier van de medewerkers. Het ervaren welbevinden en de veiligheid van medewerkers is daarom cruciaal voor het goed functioneren van de organisatie. Werkplezier betekent dat medewerkers van het Felisenum zich herkennen in de bijdrage die zij aan de organisatie als geheel kunnen leveren en daarbij de ruimte krijgen voor persoonlijke ontwikkeling die past bij de medewerker én de organisatie. Werkplezier betekent ook dat medewerkers een goede sfeer op school ervaren en dat zij energie krijgen van het werk dat zij doen. De ervaren werkdruk door medewerkers wordt in sterke mate beïnvloed door de voorspelbaarheid van de geplande activiteiten. De jaaragenda is daarvoor het instrument waarin tijdig alle activiteiten opgenomen dienen te worden.

Het Felisenum hanteert korte lijnen tussen medewerkers en hun direct leidinggevenden waarbij laagdrempelige communicatie als groot goed wordt gezien. De schoolleiding laat zich informeren over de medewerkerstevredenheid via een tweejaarlijks medewerkerstevredenheidsonderzoek (MTO). Daarnaast wordt de actielijst van de RI&E (Risico inventarisatie en Evaluatie) besproken met de PMR. De schoolleiding hecht aan direct contact met de bedrijfsarts. Eéns in de 6 weken vindt het sociaal medisch overleg (SMO) plaats waar de bedrijfsarts, de casemanager en de leden van de schoolleiding aan deelnemen.

8.7 Personeelsbestand

Bij de personele bezetting van het gymnasium Felisenum wordt gestreefd naar een gelijke vertegenwoordiging van mannen en vrouwen. In totaal werken er 39 vrouwen en 32 mannen (teldatum oktober 2022) op de school. De schoolleiding bestaat uit 2 vrouwen en 3 mannen. Bij het OP zijn er 31 vrouwen en 22 mannen. Het OOP bestaat uit 7 mannen en 6 vrouwen.

9 Kwaliteitsbeleid

9.1 Visie op kwaliteit

Onder kwaliteit verstaan we de mate waarin de school erin slaagt haar doelen te bereiken naar tevredenheid van leerlingen, ouders, het team van medewerkers en de overheid. Kwaliteit wordt in deze opvatting bepaald door heldere, aanvaardbare en aanvaarde doelen en door normerende uitspraken. Doelen en normen worden bepaald door de overheid (in de vorm van het onderzoekskader van de Inspectie) en door de school (in de vorm van het schoolplan), in dialoog met ouders en leerlingen.

Het kwaliteitsbeleid is erop gericht de doelstellingen die de school zich heeft gesteld te verwezenlijken. Daarbij is het streven dat leerlingen een ononderbroken ontwikkelingsproces kunnen doorlopen en dat het onderwijs wordt afgestemd op de voortgang in de ontwikkeling van leerlingen. Het Gymnasium Felisenum is van mening dat de kwaliteit van het onderwijsproces bepalend is voor de kwaliteit van de school. De prioriteit ligt nadrukkelijk bij het primaire proces met het oogmerk dat de kwaliteit van de school als geheel niet wordt bepaald door de kwaliteit van de individuele docent of leerling.

Vaksecties en docenten krijgen de vrijheid en de ruimte om het onderwijs binnen de gestelde kaders vorm te geven. De vrijheid van handelen schept verantwoordelijkheid en is daarmee onlosmakelijk verbonden aan het afleggen van verantwoording over het resultaten (van het onderwijsproces). De relatie tussen vertrouwen en verantwoording is daarmee als volgt weer te geven:

De interne kwaliteitszorg wordt gezien als een belangrijke voorwaarde om systematisch de kwaliteit van het onderwijs te borgen. Kwaliteitszorg is bedoeld om te garanderen dat er een hechte relatie is tussen de doelstelling van het onderwijs, de vertaling van de doelstelling in een programma en de uitvoering van dat programma. Op basis van de evaluatie dienen waar nodig bijstellingen plaats te vinden van de doelstellingen van het onderwijs, het programma en/of de wijze waarop het

programma is uitgevoerd. Kwaliteitszorg is daarmee gedefinieerd als een cyclisch proces dat wordt vormgegeven door de Plan-Do-Check-Act cyclus, kortweg de 'PDCA-cyclus'.

9.2 Kwaliteit van het onderwijs

Om het onderwijs te kunnen evalueren, dienen de doelstellingen geoperationaliseerd te worden in objectieerbare of meetbare grootheden: kwaliteitsindicatoren. Operationalisering van de doelstellingen houdt ook in dat de school een norm definieert waaraan de resultaten moeten voldoen, c.q. waarnaar gestreefd wordt. Het kwaliteitskader op het Felisenum biedt een systematische evaluatie van de belangrijke aspecten van het onderwijs, t.w. de onderwijsresultaten, het pedagogisch-didactisch handelen en het schoolklimaat en schoolveiligheid. Een uitwerking hiervan is opgenomen aan het eind van dit hoofdstuk.

Daarbij is het van belang de tevredenheid over de processen binnen de school te meten. Het Gymnasium Felisenum maakt daarvoor o.a. gebruik van het platform Vensters voor verantwoording. Een tevredenheidsonderzoek onder de leerlingen, ouders, personeel en terugkerende klankbordgroep-gesprekken van de schoolleiding met vertegenwoordigers per jaarlaag, eindgesprekken met vertrekkende leerlingen maken deel uit van de bestaande procedures.

9.3 Kwaliteit van de organisatie

De verantwoordelijkheid voor de kwaliteit van het onderwijs is in handen van docenten, ondersteunend personeel en de schoolleiding. De kwaliteitszorg rond de organisatie richt zich o.a. op de ondersteuning van ontwikkeling van de kwaliteit van het personeel en het aansluiten bij geldende wet- en regelgeving. Daarnaast kent het Gymnasium Felisenum een actieve dialoog met de omgeving over de ambities van de school en de plaats en functie die de school inneemt in de regio.

Op het Gymnasium Felisenum opereren docenten binnen de vaksectie en binnen de school als team. Om goede ondersteuning en individuele aandacht aan leerlingen te kunnen bieden is het van belang dat gezamenlijke doelen worden nagestreefd en gezamenlijk verantwoordelijkheid wordt gedragen voor het onderwijs en de zorg die aan leerlingen wordt geboden. Continue aandacht voor teamvorming is voor de docenten en het ondersteunend personeel van belang. Nauwe samenwerking binnen het team komt de kwaliteit van de school ten goede.

9.4 Kwaliteitszorg op stichtingsniveau

Het Gymnasium Felisenum maakt onderdeel uit van de OSZG. Het bestuur van de OSZG heeft de ambitie om de kwaliteitszorg op stichtingsniveau meer te laten zijn dan de som der delen op schoolniveau. Om dat te bereiken is het project 'kwaliteitszorg' op stichtingsniveau opgezet waarin de wisselwerking tussen schoolniveau en stichtingsniveau de basis is. Centraal in het kwaliteitszorgsysteem van de OSZG, zoals beschreven in de notitie: Kwaliteit, Kwaliteitszorg en kwaliteitszorgsysteem, is de zelfevaluatie van de zes gymnasia aangevuld met collegiale visitaties. Deze zelfevaluaties omvatten alle kwaliteitsgebieden en standaarden die de kwaliteit van onderwijs bepalen. Hierbij wordt uitgegaan van de basiskwaliteit, aangevuld met schooleigen ambities. In de visitaties worden de resultaten van die zelfevaluaties door een team van collega's van andere OSZG-scholen geverifieerd. De uitkomsten daarvan worden als input gebruikt voor het ontwikkelplan van de school. Dit plan wordt door de school voorgelegd aan het bestuur van de OSZG.

10 Kwaliteitskalender in hoofdlijnen

Onderwerp	Onderdeel	Doel	Instrumenten	Eigenaar	Wanneer
Onderwijsresultaten	Onderwijspositie	Norm	Cum Laude	Conrector	oktober
	Onderbouwsnelheid	Norm	Cum Laude	Conrector	oktober
	Bovenbouwsucces	Norm	Cum Laude	Conrector	oktober
	Examencijfers	Gemiddelde SHZG	Cum Laude/ Enquête SHZG, Wolf.	Conrector	september
	Vershil SE-CE	< 0,5 per vak	Cum Laude	Conrector	september
	Slagingspercentage	> 94%	Cum Laude	Conrector	september
	Referentieniveau's taal en rekenen	3F	Diataal en muiswerk	Sectie Ne, Sectie Wi	1 ^e klas september 3 ^e klas april
	Cijfers leerlingen onderbouw	Doorstroom percentage > 96%	Magister en Cum Laude	Afd. leider onderbouw	november, februari, april, juli
	Cijfers leerlingen bovenbouw	Slagingspercentage > 94%	Magister en Cum Laude	Afd. leider bovenbouw	november, februari, april, juli
	Eigen resultaten docent	Percentage onvoldoendes per toets < 20%	Magister, Cum Laude, Wolf.	Docent	Na elke toets
Eigen resultaten vak	Percentage onvoldoendes gemiddeld cijfer < 15%	Magister, Cum Laude, Wolf.	Vaksectie	november, februari, april, juli	
Leskwaliteit	Lesobservatie	pedagogisch didactisch handelen: differentiatie is zichtbaar in de lessen	DOT	Schoolleiding	Eén keer per jaar bij elke docent
	Leerplannen vaksecties	Vaststellen leerplan op basis van kerndoelen en evaluaties voorgaand jaar	Leerplan	Rector	Juni
	Studiewijzers	Per vak per jaarlaag studiewijzer beschikbaar	Magister	Conrector	Augustus
Schoolklimaat en Veiligheid	Tevredenheid Leerlingen en Ouders	Percentiel > 50	Vensters voor verantwoording	Rector	Mei
	Monitoring sociale veiligheid	Schoolklimaat en Veiligheid \geq landelijk gemiddelde	Vensters voor verantwoording	Rector	Mei
	Klankbordgroep ouders	Verdieping op tevredenheid enquêtes	klankbordgroep	Rector	Juni
	Klankbordgroep leerlingen	Verdieping op tevredenheid enquêtes	klankbordgroep	Afdelingsleider	Januari, Juni
	RI&E	Vaststellen actielijst	Actielijst	Hoofd facilitair	September
	Medewerkerstevredenheid & PSA	Zicht op werkdruk	> benchmark	Rector	September

11 Bronvermelding

Biesta, G.J.J., 2015. Het prachtige risico van onderwijs. *Uitgeverij Phronese*, p. 20.

Deci, E.L., & Ryan, R.M. (2000). *Self-determination theory and the facilitation of intrinsic motivation, social development, and well-being*. *American Psychologist*, Vol 55(1), 68-78.

Dohmen, J., 2013, *Levenskunst op school*, Verenigde Bijzonder Scholen.

Dohmen, J., z.j., Over de noodzaak van Bildung in het onderwijs. Zie: <https://joepdohmen.nu/over-de-noodzaak-van-bildung-in-het-onderwijs-2/>

Eidhof, B. 2020, *Handboek Burgerschapsonderwijs Voor het voortgezet onderwijs*, Utrecht, Amsterdam, Den Haag.

Kirschner, P.A., 2019. *Wijze lessen, Twaalf bouwstenen voor effectieve didactiek*. Ten Brink.

Maj, D.L.R., 2022. Activerend onderwijs – Het geheim voor betrokken leerlingen en studenten. https://nl.linkedin.com/pulse/activerend-onderwijs-het-geheim-voor-betrokken-en-studenten-maj-?trk=pulse-article_more-articles_related-content-card

Masschelein, J. en Simons, M., 2012, *Apologie van de school*, Leuven, Acco.

Onderwijsraad, 2011, *Advies Onderwijs Vormt*, Den Haag.

OSZG, 2022, *Kwaliteit, Kwaliteitszorg en Kwaliteitszorgsysteem, Systematische kwaliteitszorg bij de OSZG*.

Pannier, C. en Verhaeghe, J., 1999. *Aristoteles. Ethica Nicomachea*. Historische Uitgeverij.

Sanderse, W. (2009). Over morele vorming in het onderwijs. *Radix* 35(4): 243-252